

Z sympatią myślimy o przyrodzie. Od najmłodszych lat słuchamy o niej opowieści, chodzimy na spacer do lasu i zachwycamy się napotkanymi zwierzętami. Wypoczywamy nad jeziorami, rzekami i morzem, chodzimy po górach. Nauki przyrodnicze potrafią wyjaśnić, dlaczego ekosystemy przyrodnicze są cenne. Posługując się współczesnym językiem naukowym, można powiedzieć, że dostarczają one trojkiego rodzaju usług (w języku naukowym usług ekosystemowych): regulacyjnych, zaopatrzeniowych i kulturowych. Pierwsze umożliwiają istnienie środowiska, do jakiego jesteśmy przystosowani, a więc do określonego składu atmosfery, temperatury otoczenia, obiegu wody, tworzenia gleb, itp. Drugie polegają na dostarczaniu żywności i surowców – takich jak płody rolne czy drewno – które wpływają na nasz dobrobyt materialny. Trzecie składają się z dobrze znanych korzyści rekreacyjnych i pozytywnego wpływu na nasze zdrowie, ale również z tych mniej uchwytnych, związanych z ułatwianiem rozwoju nauki i kultury.

W ciągu ostatnich lat poczyniono znaczne postępy w zrozumieniu, w jaki sposób ekosystemy świadczą "usługi" i jak przekłada się to na korzyści dla ludzi. W rzeczywistości, trudno jest jednak przejść od ogólnych stwierdzeń o dużych korzyściach jakich przyroda dostarcza ludziom do wiarygodnych szacunków wartości usług ekosystemowych i zastosowania ich w praktyce. Wszystkie wymienione usługi przekładają się na dobrobyt ludzi i powinny być uwzględniane w gospodarowaniu zasobami przyrodniczymi. Niestety praktyka pokazuje, że często tak się nie dzieje i część z tych usług jest traktowana priorytetowo. Okazuje się, że usługi ekosystemowe, które są przedmiotem wymiany rynkowej (np. płody rolne, drewno i inne dobra przyrodnicze, które można sprzedać) są traktowane lepiej niż pozostałe.

Usługi ekosystemowe dostarczane przez przyrodę mają w dużym stopniu charakter dóbr nierynkowych. Jednak w myśl współczesnej ekonomii mają wartość, ponieważ zaspokajają (bezpośrednio lub pośrednio) potrzeby ludzi. W tym sensie ich wartość jest równie realna jak ta przypisywana typowym dobrom rynkowym. Współczesna ekonomia opracowała szereg metod umożliwiających szacowanie wartości dóbr nierynkowych. Głównym celem tego projektu jest oszacowanie korzyści kulturowych (rekreacyjnych i zdrowotnych oraz krajobrazowych), jakich przyroda dostarcza mieszkańcom Polski, a także dokładne zbadanie związku pomiędzy cechami środowiska przyrodniczego a korzyściami jakie ludzie z niego osiągają. Korzyści te zostaną wycenione w pieniądzu i zmapowane. Poprzez uwzględnienie korzyści o charakterze pozarynkowym, głównym efektem planowanego badania będzie stworzenia narzędzia, które poprawi efektywność gospodarowania zasobami przyrodniczymi.